UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

S[e]c[und]a, an rapta raptori nubere possit? Utiq[ue].

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

adul.inter liberas.§.j.de verb.ſigni.inter ſtuprū,⁊ quā-doq₃ etiā ſtuprum ſumitur pro adulterio.xxxij.q.iij.ne-mo,xxviij.q.j.idololatria.
a ℭ Non reuocante. Idem eſſet ſi reuocaret,qꝛ nihilo minus eſſet ſtuprū:ſi tamen non reuocat,ceſſat actio in-iuriarū poſt annū, inſti.de iniu.§.vl.

queſtione.ij.tria.
i ℭ Redimendi. Et hec erit optio raptoris.arg.xxvij.q.ij.multorum.ff.de cōtrahen.emp.ſi in emptione.§.pe-nul.ff.de iure do.plerunq₃.
k ℭ Patrem. Videtur q̄ in primo caſu patrem non ha-beat: licȝ magiſter aliter interpretet̄,ſcȝ in.§.ſeq.

b ℭ Abuſus. vel ibi eſt iuſtitia pu-blice honeſtatꝭ: ibi eſt rapt⁹.xxxv.q.iij.nec eam.
c ℭ Hic.ſ.raptor talis,vel rapt⁹.
d ℭ Mulctat̄. an-tiquo iure,non an-tiquiſſimo.
e ℭ Cōfugerit. C. de his q̄ ad ec.con-fu.l.vlt.§.vlti.

De raptorib⁹. ℭ Caſ⁹. Quidam rapuit quan-dam puellā,⁊ cum ea fugit ad eccle-ſiam: querit̄ q̄d iu-ris ſit? Et reſpon-detur,ſi puella nō conſenſit raptori q̄ patrem nō habet, debet ſtatim aufer-ri raptori,et reddi cōſanguineis: ⁊ ra-ptor non puniatur corporalr̄,ſȝ puel-le ſeruiat,vt ab ea ſe redimat. Si ꝟo patrem habet ⁊ cō-ſentit puella: apud patrē excuſetur et ei reſtituatur,⁊ ra-ptor pr̄i teneat̄ ſa-tiſfactione ſimili.
f ℭ Vel penarū. corporalium: a tali-bus liberat̄ hic authoritate cano-nū,nō autē a pena pecuniaria quā ſu-ſtinet.j.e.q.ij.deni-q₃.ſed ⁊ publica pe-nitētia mulctatur.xxvij.q.ij.raptor.
g ℭ Ad ſeruien-dum. Si inops eſt ſecus in debitore, qui nō cogitur ſer-uire creditori: vt.C.de actio.⁊ obligatio.ob es. Sed vſq₃ ad quod tempus ſeruiet ei? Sit in arbitrio boni viri,ex quo lege non exprimitur.argu.ff.de iure delibe.l.j.§.ait pretor.extra de offi.delega.de cauſis. Vel ſeruiet ei per quinq₃ annos,ad inſtar illius qui redemptus eſt ab ho-ſtibus.C.de capti.et poſtli.reuerſis.diuerſarum,et licet iſte ſeruus non ſit,parum tamen differt (vt dicit lex) a ſeruo,cum ei abire non liceat cum vult.ff.de libe.homi.exhiben.l.ij.
h ℭ Subiectus ſit. In precium pudicitie eius.j.eadem

defloratio: q̄n vcȝ nō precedēti cōiugali pactione,vtriuſq₃ vo-lūtate ꝟgo corrūpit̄,patre iniu-riā ad animū ſtatim poſt cogni-tionē nō reuocāte[a]. Adulteriū ꝟo eſt alieni thori violatio. Vn̄ adulteriū d̄r q̄ſi ad alteri⁹ tho-rum acceſſio. Inceſt⁹ eſt ꝯſan-guineorū vel affiniū abuſus[b]. vn̄ inceſtuoſi dicunt̄ q̄ ꝯſangui-neis ⁊ affinib⁹ abutunt̄. Rapt⁹ admittit̄ cum puella violēter a domo patrꝭ abducit̄,vt corru-pta in vxorē habeat̄: ſiue puel-le ſolūmodo,ſiue parētib⁹ tm̄, ſiue vtriſq₃ vis illata ꝯſtiterit, hic[c] morte mulctat̄[d]. Sed ſi ad eccleſiā cum rapta cōfugerit[e], priuilegio eccleſie mortꝭ impu-nitatem promeretur.

Unde in Aurelianen̄.conci-lio legitur.

ℭ **Si raptor cum rapta ad ec-cleſiam confugerit, quid fieri debeat.**

De raptorib⁹ autē id cō-ſtituendū eſſe cēſemus vt ſi ad eccleſiā raptor cum ra-pta cōfugerit,et feminā ipſam violētiā pertuliſſe ꝯſtiterit,ſtā-tim liberet̄ de poteſtate rapto-ris ⁊ parētib⁹ reddat̄: ⁊ raptor mortꝭ vel penarū[f] impunitate cōceſſa,aut ad ſeruiendū[g] ſub-iectus[h] ſit,aut redimendi[i] ſe li-beram habeat facultatem. Si vero que rapit̄ patrē[k] habere cōſtiterit: ⁊ puella raptori con-ſenſerit[l],poteſtati patrꝭ excuſa-ta[m] reddat̄,et raptor patri ſu-perioris conditionis ſatiſfa-ctione teneatur obnoxius.

Ex hac authoritate liquet q̄ aliquādo vis infert̄ parētib⁹ ⁊ nō puelle,cū dicit̄: ſi puella ra-ptori ꝯſenſerit. Aliquādo vtri-q₃ violētiā perferūt,cū premit-tit̄: ſi raptor cū rapta confuge-rit,⁊ feminā ipſam violentiam pertuliſſe ꝯſtiterit. ℭ Puelle autē non parentib⁹ vis infert̄, cum volūtate patris puella vio-lēter abducit̄,vt eius patiatur cōcubitū,cuius copule nunq̄ cōſenſum adhibuit. Hic autē[n] neq₃ parentibus, neq₃ puelle vim intuliſſe videtur,cuȝ neq₃ illis prohibentib⁹,neq₃ illa re-nitente[o] violenter ſit abducta. Aliud eſt em̄ ꝓmiſſionibus ali-quam ſeducere,aliud ſibi vim inferre: vnde quia neutri vis illata probatur,raptor hoc iu-re dici non debet[p]. Sed rapi-na dupliciter fieri dicitur: ali-quando[q] enim res ipſa rapi-tur,aliquando ipſius rei vſus tantummodo violenter eripi-tur. Res ipſa tūc rapitur cum violēter domino eripitur,vt in perpetuū teneatur. Aliquan-do vero non res ipſa affecta-tur,ſed vſus eius dn̄o prohibē-te[r] violēter vſurpat̄. Hic ergo raptum admiſit,quia florē vir-ginitatis puelle renitenti violē-ter eripuit.

ℭ Queſtio.ij.

l ℭ Conſenſerit. In fornicatione: al's non reddit̄.
m ℭ Excuſata. A pena legis,vt non puniatur a iudice etiam ſi ſit nubilis, nam innubilē etas excuſat. pater ta-men bene pōt eam exheredare ſi vult C.de inof.teſt.ſi fi-liā. niſi maior eſſet xxv.annis. tūc em̄ ſi pater diſtulit eā copulare, ſi alicui adheſerit, remane-bit cum illo etiam inuito patre: nec ex-heredabitur: vt in autenti. vt cum de ap.cog.§.cauſas. ver.ſi preter.coll.viij. ſed ſi filia in-uito patre adheſe-rit alicui matrimo-nialiter,dummodo dignum eligat: pa-ter tenet̄ eam do-tare: vt.ff.de ritu nup.qui liberos.

Arg. ad hoc ff.de rei ven.q̄d infans.

Pr̄ tenetur dotare fi-liā q̄ eo inuito nupſit

ℭ Et hac. ℭ Caſus. Vicuſq₃ alle-gauit mag̃r, mo-do ponit ſolutionē bonam diſtinguēs q̄ aliquādo vis in-fertur parentibus et non puelle: aliq̄n vtriſq₃ aliquando puelle tantum. ſed illi de qua hic agi-tur,vel eius paren-tibus nulla vis fuit illata. In fine diſti-guit q̄ rapt⁹ quā-doq₃ committitur in re ipſa,quando-q₃ in vſu rei: ſicut fuit in puella de qua hic loquitur.
n ℭ Hic autem. De quo agitur in themate.
o ℭ Renitente. Nam ſpontanea fuit in abductione: in-uita in corruptione.
p ℭ Nōdȝ. Allegādo dicit. vn̄ ſtatim ſubdit ſolutionē.
q ℭ Aliquando. Idem dicit lex in furto: q̄d quandoq₃ committitur in re,quandoq₃ in vſu rei: vt.ff.de fur.l.j.§. furtum.⁊ inſti.de obli.que ex deli.naſ.§.furtum.
r ℭ Dn̄o prohibente. Aut neſciente. Sic.ff.de fur.qui vas.§.vetare.

Furtū in duo-bus cōmittit̄.

Nunc queritur. ¶ Hec.q.diuiditur in duas partes, in quarũ prima probatur ꝙ raptor non poteſt contrahere cum rapta. Secunda ibi: His authoritatibus. Joannes de fan.

¶ Caſus. Hic intitulatur ſcḋa queſtio qua querit̃ an raptor cũ rapta poſſit matrimonialiter copulari. Et ſimiliter dicẽdũ eſt ꝙ ſic: vt.j.e.tria.ꝛ ca.denicꝫ.niſi aliud impedimẽtũ interueniat. Allegat tamẽ Gra. ꝓ vtraꝗ parte: ꝛ primo probat ꝙ non.

Raptor raptam bñ ducit. a ¶ Nunc queritur. Hec qõ.ij.dubia non eſt, q: raptor bñ ducere poteſt raptam in vxorẽ † peracta penitẽtia.ex̃ de adul.c.j.ꝛ ij.ꝛ ex̃ de rap.cum cã.et.j.e. denicꝫ. et expreſſuꝫ eſt.ex̃ de rapto.accedẽs.niſi ſit ſponſa alterius de preſenti. Tunc enim illi reddenda eſt.xxvij.qõ.ij. deſponſatã.lꝫ ſi ſponſa de futuro,nõ cogitur eã recipere: vt.xxvij.qõe.ij.raptor.ꝛ ca.ſe.ẜm leges tñ nõ põt cum ea cõtrahere.C.de rapt. vir.l. vna.§. ſinautẽ. Capitula ergo que dicunt ꝙ rapta reddẽda ſit patri: vel q̃ dicunt ꝙ non poſſit cõtrahere cũ raptore: intelligenda ſunt qñ rapta non conſentit in matrimoniũ raptoris,ſed poti⁹ in ſtuprum. Uel intelligitur quando aliquis ſponſam alteri⁹ rapuit de preſenti.ad hoc extra de ſpon.duoꝝ.ca.tuas dudum.

† Adde ꝙ de iure ciuili eſt ſec⁹. l.vni.cũ ibi not. ꝑ glo.et doc.C. de rap. virg.

Nunc querit̃ [a] an purgato vitio rapine raptor in vxorem poſſit raptam accipere, quorum coniunctio authoritate canonum ſanctorum penit⁹ prohibet̃.

Legitur nãꝗ in cõcilio Calce.xxvij.ca.

¶ Raptores puellarũ ꝛ ꝯſentientes excõmunicent̃.

Eos qui rapiunt [b] puellas ſiue mulieres ſub nomine ſimul [c] cohabitandi,cooperãtes,aut conniuentes raptoribus,decreuit ſancta ſynodus vt ſi qḋẽ clerici ſunt,decidant a proprio gradu: ſi vero laici,anathematizentur [d].

Item Symmachus papa.

¶ Ob immanitatem ſceleris abijciantur raptores viduarũ et virginum.

Raptores igitur viduarum vel virginũ ob immanitatẽ tanti facinoris deteſtamur illos vehemẽtius perſequendo qui ſacras virgines vel volẽtes [e] vel inuitas in matrimonio ſuo ſociare tentauerint: quos pro tam nephãdiſſimi criminis atrocitate a cõmunione ſuſpẽdi precipimus.

Itẽ.C lib.j.tit.de epiſ.ꝛ cleri. Juſtinianus imperator.

dijs nequiſſimi hoſtis qui rapinam meditatur, inducitur. † C.de rap.virgi.l.vna.circa finem. Nam et qui volentem retinet dummodo circũuẽtum,non ſine dolo teti net.ff.de lib.ho.exhi.l.iij.§.ſi quis volentẽ. Jmmo etiam agereteur hic contra raptorem inuitis raptis,ſicut pater iniuriarũ agit inuito filio.ff.de iniur, l.j.§.vſcꝫ adeo.

¶ De eodem.

Si qs nõ dicã rapere,ſꝫ attentare [f] tantũmodo matrimonij iungẽdi cauſa ſacratiſſimas virgines auſus fuerit,capitali pena feriat̃.

Itẽ ex ꝯci. Cabiloñ. De eodẽ.

De puellis raptis nedũ deſponſatis in calcedonenſi [g] concil.ſtatutum eſt eos qui rapiũt puellas ſub nomine ſimul habitandi,cooperantes et conniuentes raptorib⁹,decreuit ſynod⁹ ſancta vt ſi qḋem clerici ſunt,decidant a proprio gradu: ſi vero laici,excõmunicentur. ¶ Quib⁹ [h] verbis dat̃ intelligi qualiter huius authores mali dãnãdi ſunt,quando participes concilij ꝛ conniuentes tanto anathemate feriuntur,vt iuxta canonicam authoritatem ad coniugia legitima raptam ſibi iure, vẽdicare nullatenus [i] poſſint.

Item Grego.papa.

¶ Excõicent̃ raptores vidue vel virginis,cũ ſibi fauẽtib⁹.

Si quis virginem vel viduam niſi deſponſauerit, [k] rapuerit,vel furatus fuerit in vxorem,cum ſibi fauentibus anathema ſit.

Itẽ ex concilio Pariſienſi.

¶ Excõicet̃ q viduã vel filiam alteri⁹ extra volũtatẽ parentũ

† Sub. vnde ꝙ vellẽ nõ habet.

f ¶ Si qs. ¶ Attentare.argu.ꝙ interdum conatus ſine effectu punitur: vt.xix.di. anaſtaſius, immo et attentare eſt ad actũ perducere ſiue procedere,quia eſt agere vt de pudico ꝛc̃.vt de pe.di ſti.j.ſi qs tã maſculũ.et ita non eſt hic tãtum conatus: in maximis tamẽ criminibus punit̃ ſolus conat⁹. vj.q.j.§.verũ.ꝟ.ſi qs cũ militib⁹,in minoribus nõ,q: nõ ſum fur etiam ſi ad aliquem actũ proceſſi.ff.de fur.vulgaris.§.qui furti.ꝛ.l. ſi certe.

‡ Cõter.in.l. is q cõ telo.et ibi gl.et doc.C. ad leg. cor.de ſic.ꝛ.l. ſi qs nõ dicã.in gl.j.ꝛ.j C.de ep.ꝛ cler. Conat⁹ ſol⁹ ꝙ puniatur.

De puellis. ¶ Caſus Ex eo ꝙ calcedonenſe conciliũ precipit raptores puellarum et conſentientes et clericos deponi,et laicos excõmunicari: apparet hic nõ licere raptori raptã ducere.

g ¶ Jn Calcedonẽſi.s.e.queſt.eos qui.

h ¶ Quibus.Dicit h.ꝛ Beñ.ꝙ hic non debet eſſe.§.ſꝫ argumẽtatur Cabilonenſe cõcilium ex verbis Calcedonenſis concilij.ſi enim hoc non eſſet de iſto ca.quare poneret Gratia.hic hoc cap.cum ſtatim ſuperius illud poſuerit,ſcꝫ.c.eos.

‡ Scꝫ illud de puellis. et ca.ſi qs ꝟgineẽ.ꝛ ca. nullus.

b ¶ Eos qui rapiunt. ¶ Hoc ca.ꝛ ſequẽs ‡ loquitur de illis que cum ſint nubiles,raptoribus nõ cõſentiunt. Uel de innubilibus,que ſemper parẽtibus ſunt reddende a raptoribus ſeparate: vt.s.e.q.j.c.vl. Et hoc exaudi cum conſentiunt in illicitum coitum,et non in matrimonium.

c ¶ Simul.tamen illud non ꝓponũt facere.

‡ Scilꝫ monialis. d ¶ Anathematizent̃.ꝛ hoc cũ nolũt agere penitẽtiam publicã.s.xxvij.q.ij.raptor.ꝛ ca.ſtatutum.

Moniales velle nõ hñt. e ¶ Raptores. ¶ Uolentes vel inuitas. Uoluntas illius ‡ nõ excuſat.ſic.xvj.q.vj.ſic placuit.xcij.di. ſi quis epiſcopus.quia ille moniales velle non habent. xij,qõe,j,non dicatis,immo ipſum velle mulieri ab inſi-

i ¶ Nullaten⁹. Huic eſt derogatum: vt.j.e.tria.et extra de rap.accedens. Sed ẜm leges adeo interdicitur ꝙ ſi mulier cum raptore nubit, amittit dominium rerũ raptoris.in aut̃.de rap.mu.que raptoribus nubunt. circa fi.col.ix. Sed credo ꝛ illam penam ceſſare,cum ꝛ interdictio ceſſet per canones niſi cum ſpõſa alterius de preſenti rapitur: vt.xxvij.q.ij.ſtatutum.

Rapta nubens raptori punit̃ ẜm leges.

k ¶ Si quis virginẽ. ¶ Deſponſauerit. Ar.ꝙ violẽtia excuſatur ratione iuris quod qs habet.arg.j.e.denicꝫ.xvj.q.vj.placuit.cõtra.s.xxvij.q.ij.lex illa.s. diſt,xcij,ſi qs epiſcop⁹,cõtra, Jo.de fan. ‡

‡ Sic ne glo. qd nõ s.e.q.j. ca.j.

a Nullus. ¶ Aut regis. quia libera debẽt eſſe matrimonia. extra de ſpon. requiſiuit. ⁊. ff. de verb. oblig. titia, Et talis qui per regem vxorem poſtulat, deportari debet. C. ſi nuptie ex reſcrip. pe. l. j. Sed nota. ꝙ duo premittit ꝙ nec rapiat, nec regis ⁊c. Unde argu. ꝙ iſta delicta paria ſunt, ergo pari pena ſunt punienda. xv. q. iij. ſane.

trium boni viri, † vt conſideretur nobilitas rapte, ⁊ perſona raptoris, et alie circunſtantie. ſic extra de iniur. et damno dato. ca. ij.

i ¶ Trahet eam. quãdo filia non conſentit in matrimonium raptoris, ſꝫ in ſtuprũ. ſ. e. ca. in ſumma.

rapuit, aut regis beneficio poſtulat.

Nullus aut viduã aut filiã alteriꝰ extra volũtatem parentũ aut rapere preſumat, aut regis[a] beneficio eſtimet poſtulandã: qḋ ſi fecerit, ab eccl'ie cõmunione remotꝰ[b] anathematis gladio feriat.

His authoritatibꝰ euidenter datur intelligi ꝙ raptor[c] in vxorem raptã ducere non valet: ſꝫ raptor ⁊ rapta noĩa ſunt vitiorum nõ perſonarũ. Uitia autẽ cũ per penitẽtiã purgata fuerint, nomina eoꝝ[d] abolent.

Unde i q̃dã homil. Greg. ait.

Apud[e] oĩpotẽtẽ quippe dñm nõ ille fallax habetur q̃ culpã mẽdacij per penitẽtiã delet. ¶ Prohibetur ergo premiſſis authoritatibꝰ rapta copulari raptori anteq̃ꝫ vitiũ rapine aboleatur, donec ille raptor ⁊ illa rapta iure appellantur. Ceterũ cũ illa patrie poteſtati reſtituta fuerit, et raptor ſue rapine penitẽtiã egerit: cũ volũtas parentum vtriuſq̃ꝫ in vnũ conuenerit, non ꝓhibent adinuicẽ copulari.

Unde Hieronymus ait.

¶ Quot ſunt legitima coniugia, ⁊ ꝙ volũtate patris rapta raptori nubere poteſt.

Tria legitima[f] coniugia in ſcripturis leguntur. Primũ legitimum eſt virgo caſta in virginitate viro data legitime, ⁊ reliqua q̃ ſequunt in predictꝭ[g]. Secũdũ. Uirgo in ciuitate deprehenſa a viro, et illi ꝑ vim copulata: ſi voluerit pater eiꝰ, dotabit eã iſte vir q̃tũ iudicauerit[h] pater, ⁊ dabit preciũ pudicitie eiꝰ. Tertiũ. Filia predicta deprehenſa ſi nõ fuerit voluntas patris, trahet[i] eã a predicto viro, et tradet eam alij, et dotabit eam, et legitima erit ei. Sed primum his duobus prefertur.

Item Ambroſius in Apolo. Dauid.

¶ Cum voluntate parentum raptas in coniugium habere permittitur.

Denique[k] ⁊ puelle pater illius que vim concubitꝰ nulli deſpõſata[k] pertulit, quinquaginta drachmas[l] argẽteas accipiet: ipſa autem in cõiugio permanebit.

Item ex cõcil. Weldenſi.

¶ Poſt penitentiam raptori et rapte, licita coniugia conceduntur.

Si autẽ[m] necdũ eas q̃s rapuerãt, cũ voluntate parentum ſub deſponſationis vel dotalitij nõie in coniugiũ[n] duxerũt: quãdo hec cõſtitutio oĩbus fuerit ꝓmulgata, ab eorũ cõiunctione ſeparent, ⁊ publice penitẽtie ſubigant, et rapte parẽtibꝰ legal'r reſtituant.

b ¶ Remotꝰ. not. caſum in quo authoritate principis nõ excuſatur quis: vt. xxv. q. j. omne. ſ. xvj. q. j. in canonibus ⁊. ſ. xvj. q̃ne vij. ſi q̃s deinceps. ⁊. ſ. di. xviij. ſi epͤs metropolitanꝰ. ſed contra. ſ. xij. q. ij. de rebus. et. ſ. xij. q. ij. vobis.

¶ His authoritatibꝰ. ¶ Hec eſt ſcḋa pars in qua ꝓbat in contrariũ, ⁊ verius, ſcilꝫ ꝙ raptor cum rapta põt contrahere. Joannes de fan.

c ¶ Qꝫ raptor. id eſt q̃diu tales ſunt ꝙ iſtis nominibus appellentur.

d ¶ Nomina eorum. Ar. l. diſt. ferrum. xxiij. q̃ne. vj. vides.

e Apud. Ut xxxij. q. j. apḋ. Additio. Apḋ prepoſitio ꝓ d. ſcribit, q2 veteres pro apud ad ſepe vſi ſunt duabus literis ſubtractꝭ. Ar.

Tria legitia. ¶ Caſus. Legitimũ matrimonium fit tribꝰ modis. Primo ſi aliq̃s virginẽ duxit vxorem. Secũdo ſi rapta nupſit raptori patre conſentiẽte. Tertio, ſi pater abſtulerit eam raptori, et alij dederit. Sequens cap. patet.

f ¶ Tria legitima. hoc ca. nititur veteris legis teſtimonio, quia in moralibus vim obtinet euangelicam, et ideo ei ſtandum eſt: et additur iſtis quartum: vt. xxvij. queſtio. ij. additur.

g ¶ In predictis. In alia parte capituli: et habes ca. xxx. q. v. aliter. †

h ¶ Judicauerit. id eſt debuerit iudicare ſm legis taxationem Moſaice: vt. ſ. prori. cap. deniq̃ꝫ. vt tamen legitimum non excedat modum, ſcilicet. l. drachmas argẽti. Uel cum hic non taxetur ſumma, deferenda eſt ad arbi-

k ¶ Deniq̃ꝫ. ¶ Deſpõſata. Secus eſſet ſi deſponſata eſſet alij: vt. xxvij. q. j. ſtatutum.

l ¶ Drachmas. drachma (vt dicũt) eſt ſiclus. quid autem ſit ſiclus, habes. j. queſtio. j. iudices.

Si autẽ. ¶ Caſus. Statuit hic concilium Weldenſe de raptoribꝰ puellarũ vt niſi ante ꝓmulgationem huiꝰ edicti nupſerint eis, rapte ſeparentur ab eis ⁊ parentibus reddant, et publica penitentia raptoribus indicat qua peracta ſi iuuenes ſint, et placuerit vtriq̃ꝫ parti, poterũt coniungi, ſed mortua rapta raptor non ducat aliam niſi ex diſpenſatione epĩ.

m ¶ Si autẽ. ¶ Caſus. Aliqui in adoleſcentia conſtituti ſponſas aliorum de futuro rapuerunt. Unde ſtatuit concilium Weldenſe ꝙ ſi ante concilij tempus nõdum cum eis matrimonium confirmauerunt, ſeparentur: ⁊ raptoribus publice penitentie ſuppoſitis, rapte parentibus reſtituantur. Acta autẽ penitentia raptores poſſunt cum alijs matrimonium contrahere: ita tamen ꝙ ſi contingat vxores eorum decedere, non poſſunt iterum cõtrahere, niſi ex diſpẽſatione epiſcopi. xxxiij. queſtione. ij. ſ. de penitentibus. h. breuiſſime ponit caſum in hunc modum, Raptor acta penitentia poteſt contrahere cum rapta: ⁊ ea mortua, non ducat aliam propter enormitatem criminis.

n ¶ In coniugium. Supra. xxxiij. queſtione. ij. non ſatis. in fine. extra de fur. ca. j. contra. Unde videtur ꝙ raptores in lege morte puniebantur: ſed in illis contrarijs de adulterio loquitur, et hic de fornicatore qui non rapit alterius ſponſam.

† Arg. ex̃ de iureiurã. quintauallis. ff. de le. j. ſi ſit legatũ. ff. de ope. li. ſi libertꝰ. Arc. Drachma eſt ſiclus.

a ¶ Ex vtriuſqз. Scilicet raptorum ꝛ raptarum, al's ex vtriſqз.
b ¶ Coniugio. non inter ſe: quia vt dicunt, cum illa cõtrahere nõ poteſt: preterea ſi non intelligeret de ſponſa alterius, nihil eſſet qđ diceret a Gratiano.

f ¶ Placuit vt hi. ¶ Derogatur huic ca. vel intelligitur de deſpõſat; alijs per v̄ba de preſenti.
g ¶ Quãuis. ꝫ. xvj. q. vj. placuit, ꝛ. ꝫ. diſtin. xcj. ſi quis epiſcopus vacans.
h ¶ Authoritati. Supra diſtinc. xx. §. j. ꝛ cap. j. contra, vbi dicit ꝙ in cauſis decidendis preferuntur ꝯcilia authoritatibus ſanctorum patrũ. huic preiudicat authoritas Hieronymi, vt ſupra cod. ita. ſꝫ hoc ideo, q2 corroboratur authoritate vete. teſtamẽ. et etiam authoritate Meldenſis concilij. ꝫ. e. ſi autem. Joan.

Penitẽtia publica imponitur raptori.

c ¶ Publicã. Raptori imponit publica penitentia, nõ rapte, quia non ita conſtat an rapine conſenſerit, licet Gratianus aliter ſentiat in ſequenti.

d ¶ Niſi. Ecce argumẽ. ꝙ licet ſit diſpõſatum cum aliquo in vno matrimonio non ideo in ſequenti: vt. xxxiij. queſtione. ij. capitulo vltimo. Idem in dignitate: vt. xij. diſtinctio. nos conſuetudinem. Idez in ordine: vt. xxxiij. diſtinctione, lector.

¶ Hac authoritate Melden. ¶ Caſus. Soluit nunc Gratianus pro cõtraria parte, et dicit ꝙ hac proxima authoritate nõ permittitur rapta raptori copulari poſt penitentiam, ſed alij: ſimiliter et raptor poſt penitentiam aliam accipiat: alioquin fruſtra diceret quod eſt in fine capi. remanebit. Hoc falſum eſt, quia non ſemper talis remanet, vt dicit Hugo. Sequens cap. loquitur de deſponſata alij per verba de preſenti. Vel eſt ei derogatum per authoritatem Hierony. et Amb. ꝛ veteris teſtamenti, et per Mediolan. concilium. Sequẽs §. i quo Gratianus ponit bonam ſolutionẽ, patet.

† Sub. et ideo male dr̄ Grat. i. e. dñ dr̄. Fruſtra ꝛc̄. cum tñ raptor publice ſubijci debebat penitẽtie, cum rapta non ꝯſentit. Jo. d f.

e ¶ Et rapta. hoc non dicitur in cap. precedẽti ꝙ rapte imponatur penitẽtia publica.

peracta vero penitentia publica, ſi etas incontinentiam exegerit: ex vtriuſqз[a] partibus placito coniugio[b] ſocientur. Non in his ergo regulam conſtituimus, ſꝫ magis (vt verbis Leonis vtamur) quod ſit tolerabilius eſtimamus. Sed ſi vn⁹ ex coniugatis obierit, ꝛ is qui penitentiã publicã[c] exegerit, ſuperſtes extiterit: iterare coniugium non preſumat, niſi[d] epiſcop⁹ aliquã conceſſerit indulgentiam, vt grauiorem poſſit amouere offenſam.

Hac authoritate meldeñ. concilij nõ permittitur raptori rapta poſt penitentiam copulari, ſed permittitur vtriqз poſt penitentiã legitimo coniugio copulari, vt rapta vcꝫ non raptori, ſed alij poſt penitentiam nubat: ſimiliter raptor poſt penitentiam non eam quam rapuit, ſed aliam permittitur habere vxorẽ: cum enim raptor ꝛ rapta[e] penitentie ſubijci precipiuntur, ſi vtriſqз copulam authoritas illa permitteret, fruſtra circa finẽ capituli diceretur ꝙ ſi vn⁹ ex coniugatis obierit, et is qui publicã penitentiã exegerit, ſuperſtes extiterit, iterare coniugium non preſumat: eorum nãqз quolibet decedente, qui penitentiam exegit, ſuperſtes remanebit. Non ergo hac authoritate raptor probatur in cõiugium raptam poſſe accipere. Potius inuenitur in concilio apud Aquiſgranum ꝙ nec etiam voluntate parentum adinuicẽ poſſunt copulari.

Sic enim in prefato concilio legitur.

¶ Nec etiã cum voluntate parentis raptores raptas poſſunt habere coniuges.

Placuit vt hi[f] q̃ rapiunt feminas, vel furantur aut ſeducunt: eas nullatenus habeant vxores, quanuis[g] eis poſtmodum conuenīant, aut eas dotauerint, vel nuptialiter cum conſenſu parentũ ſuorum acceperint.

Hec authoritas non preiudicat authoritati[h] Hieronymi: maxime cum illa teſtimonio diuine legis nitatur. Legitime igitur poſt penitentiam peractam raptor poterit ſibi copulare quam rapuit, niſi pater puelle illam raptori detrahere voluerit.

Item. C. lib. v. ti. de nup. Nec filium quidem familias inuitum ad ducendam vxorem cogi, legum diſciplina permittit. Igitur (ſicut deſideras) obſeruatis iuris preceptꝭ, ſociare cõiugio tuo quam volueris non impediris: ita tamen vt in contrahẽdis nuptijs patris tui cõſenſus accedat.

Itẽ in eodẽ. In cõiunctione filiarum in ſacris poſitarũ, patris expetitur arbitrium.

Idem. ff. de ritu nupt. Conſiſtere non poſſunt nuptie niſi cõſentiant omnes, id eſt qui coeunt, et quorum in poteſtate ſunt.

Item inſtitu. lib. j. de nuptijs. Iuſtas autem nuptias inter ſe ciues Romani contrahunt qui ſm̄ precepta legũ coeunt: maſculi quidem puberes, femine autem viripotentes, ſiue patresfamilias ſint, ſiue filijfamilias, dum tamen filijfa. conſenſum habeant parentum quorꝫ in poteſtate ſunt: nam hoc fieri debere, ꝛ ciuilis et naturalis ordo perſuadet.

¶ De conſecratione. Di. j. ¶ Hec diſtinct. diuiditur i. xxvij. partes. In quarum prima pꝛbat ꝙ non debem⁹ celebrare niſi in locis conſecratis ab epiſcopis, et in ſacratis veſtibus, et in vaſis et aris ab epiſcopis et ſacratis hominib⁹. Secunda ibi: Omnes baſilice. tertia ibi: De locorũ. Quarta ibi: Nemo eccleſiã. Quita ibi: Sicut non alij. Sexta ibi: Solennitates. Septia ibi, Eccle. Octaua ibi: Null⁹ preſbyter. Nona ibi: Trib⁹. Decima ibi: Ligna. Undecima ibi: Vaſa. Duodecia ibi: Jacob⁹. Decimatertia ibi: Nocte. xiiij. ibi: Sacramẽta. xv. ibi: ſolẽt. xvj. ibi: In ieiunijs. xvij. ibi: Sufficit. Decimaoctaua ibi: de hymnis. Decimanona ibi: Nullus eps̄. Vigeſima ibi: Eps̄ deo. Vigeſimaprima ibi: Oēs fideles. Vigeſima ſcd̄a ibi: Eps̄ nullũ. xxiij. ibi: Ap̄lica. Vigeſimaquarta ibi: Ois chriſtian⁹. Vigeſimaquinta ibi. Qñ autẽ. xxvj. ibi: Juuenum⁹. xxvij. ibi: Viſuꝫ. Jo. d fã.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN